

TPAO ŞİMDİYE DEK NİÇİN YAPAMADI?

Yeni Türk Petrol Kanunu'na eleştiri yöneltenlerin "yurtiçi arama tekelinin TPAO'da olmasını" istediklerini kaydeden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Hasan Murat Mercan, "Bu şimdiki kadar oldu da ne oldu? Hedefe kilitlenip, ona uygun kurumsal dönüşümü yapmadıkça, atalet giderilemiyor. TPAO'nun elinde kaç tane ruhsat vardı bugüne kadar? Ve bugüne kadar arzu ettiğimiz sondajları niçin yapmadı?" diye sordu.

Mercan şunları söyledi: "Yapılması gereken kurumsal taassup değil, önümüzdeki 10-20-30 yıla hazır kurumsal dönüşümü sağlamaktır. Son derece dinamik, milyonlarca ton petrol ve doğal gazın ülkemizden geçtiği böyle bir yapıda, 'Biz şunu istemiyoruz, bunu istemiyoruz' şeklinde yaklaşmak yerine, Mersin veya Ceyhan'ın bir hub haline nasıl getirileceğini kendi kendimize sormamız lazım. Neler yapmalıyız ki, Londra borsasında belirlenen petrol fiyatları, Ceyhan'da belirlensin? Bu soruya kafa yormamız lazım. Bunun gereklerini yerine getirme konusunda çok kararlıyız. Çünkü bunun dış politikayla ayrılmaz bir bağlantısı var. Yanıbaşımızda Irak'ın önümüzdeki 30 yılda 7-8 milyon varil/gün petrol üreteceği öngörülüyor. Eğer bir yerde petrol varsa, o durmaz, akar. O zaman nasıl bir dış politikayı izleyelim ki, bu 6 milyon varil petrolün bir kısmı Türkiye üzerinden geçsin, Ceyhan'da satılsın? İşte siyaset budur. Ya da Doğu Akdeniz, İsrail ve Kıbrıs adası açıklarında yeni bulunmuş olan toplam 1 trilyon metreküp ispat edilmiş rezerv konusunda neler yapalım? Ya da bir şey yapılabilir mi? Çünkü Irak'taki doğal gazdan yararlanmazsanız, ya da diğer doğal gaz imkanlarıyla ilgili zihninizi yormazsanız, o zaman istediğiniz kadar çeşitlendirmeden söz edin, olmaz"

işaret Mercan şunları aktardı: "Biliyorsunuz THY, Türkiye'nin tek havayolu şirketi idi ve yıllardır tekel durumundaydı. Daha sonra, özellikle son on yılda THY, uluslararası rekabetin koşullarına açıldı ve bugün belki de hepimizin kabul ettiği gibi gururla adını anacağımız bir kurum haline geldi. Avrupa'nın en iyi havayolu şirketleri arasına girdi. Evet, bazı tekel özellikleri ortadan kalktı, ama büyüme açısından baktığınızda, 100'ün üzerinde büyük gövdeli uçaktan oluşan bir filoya sahip, bütün

çalışanlarının ekonomik kazançları oldukça iyi olan bir kurum haline geldi. Ve daha önünde alacak çok yol var. Buradan hareketle meseleye bakacak olursak; gerek kanun olsun, gerek yönetmelikler olsun, gerek kurumlarımız olsun, bütün bu toplu yapıya bakarken hedefimiz ve vizyonumuz artık Türkiye olamaz. Biz ancak kurumlarımızı hem Türkiye içinde, hem de dışında rekabet edebilir, verimliliği artan kurumlar haline getirirsek, o kurumlarımıza ve çalışanlarına faydamız olur. Aynı şey BOTAŞ için de geçerlidir. Kurumlarımızı rekabetçi hale getirirsek ancak, uluslararası oyuncu haline gelirler. Hatta ve hatta iddia ediyorum; o zaman bu kurumlarda çalışan mühendislerimizin kişisel gelirleri bugünkünden daha iyi olacaktır. Bakın Shell'in, BP'nin, bütün petrol şirketlerinin çalışanlarının ücretlerine bakın. Eğer akıllı ve vizyoner olursanız, rekabet şirketleri büyütür. Bizim Türk Petrol Kanunu'ndaki temel bakışımız budur."

TÜRKİYE ENTEGRASYON MAHKUMU

Türkiye'nin jeopolitik konumu gereği bir entegrasyon mahkumu olduğunu söyleyen Mercan, ülkenin bir taraftan Avrupa ile coğrafi ve ekonomik açıdan ve enerji alanında, bir taraftan da Ortadoğu ve Kuzey Afrika ile eklenmek zorunda olduğunu belirterek, TPAO ve BOTAŞ'ın da buna uygun şekilde yapılanmak ve faaliyet göstermek durumunda olduğunu söyledi. Mercan şöyle sürdürdü: "Bizim TPAO'ya ve BOTAŞ'a biçtiğimiz rol çok açık ve net. Dünyanın en büyük petrol ve doğal gaz rezervleri Türkiye'nin

doğusunda, en büyük kullanım noktaları da batıda. Bunun yanısıra artık bizim Afrika'yı da mutlaka dikkate almamız gerekiyor; çok bakir, müthiş bir kıta karşımızda duruyor. Herkesin (bizim ayarımız ve daha ileri ülkelerin) kaynaklara sahip olabildiği, yeteri kadar sermaye bulabildiği, hepsinin koşullarının hemen hemen eşit olduğu bir dünyada eğer ayırt edilecek ve bir adım öne geçecekse, bir şeyde üstün olmanız lazım. O da kurumsal altyapınız ve insan kaynağınızdır. Türkiye'nin son 12 yılda ekonomik kalkınmasını bu kadar hızlı sağlamanın altında yatan temel nedenlerden bir tanesi budur. Elimizdeki bütün imkanlarla içinde bulunduğumuz coğrafyada Türkiye'ye bir yer bulmamız lazım. Bunları da ne bilinen kurumsal yapılarla, ne de var olan sistemi devam ettirerek yapabiliriz. 2023 vizyonumuzda dünyanın on büyük ekonomisi arasına girecek bir Türkiye hedefliyoruz. Bunun elbette belli koşulları var. Bu koşulları sağlamadan, sadece siyasi otoritenin vizyonu ve hedefleriyle on büyük ekonomi arasına girilemez. Bizler de Enerji Bakanlığı ve sektör olarak bu hedef ve vizyon doğrultusunda strateji ve politikalarımızı belirlemek durumundayız. Dünyanın 10 olmasa da, 20 büyük ekonomisi arasında enerji sektöründen mutlaka bir ya da birden fazla şirketin olduğunu görürsünüz. Bizdeki trendin de bu çerçevede olması için enerji sektörümüzü o boyutta büyütmeliyiz."

80 YILDA AÇTIĞIMIZ KUYUYU ABD BİR YILDA AÇTI!

Cumhurbaşkanlığı eski Enerji Danışmanı, **Kadir Has Üniversitesi** öğretim üyesi Prof. Dr. Volkan Ediger